

Teismo proceso išlaidos - Švedija

Izvorna jezična inačica ove stranice [sv](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie teismo proceso išlaidas Švedijoje.

Teisininkų užmokesčio reglamentavimo sistema

Advokatai

Teisininkų užmokesčiai Švedijoje nereglamentuojami. Vis dėlto, jeigu teikiama teisinė pagalba, taikomas vyriausybės nustatytas valandinis mokesčio tarifas. 2012 m. šis užmokestis paprastai buvo 1 205 SEK be PVM už valandą (t. y. 1 506 SEK su PVM). **Švedijos advokatūros** narių elgesio kodekse numatyta, kad advokatūros narių imami mokesčiai turi būti pagrįsti.

Nustatyto dydžio išlaidos

Nustatyto dydžio išlaidos civiliniame procese

Civilinio proceso šalių nustatyto dydžio išlaidos

Pareikšdamas ieškinį **civilinėje byloje**, ieškovas turi teismui sumokėti žyminį mokestį. Šiuo metu žyminis mokestis yra 450 SEK (apie 50 EUR).

Civilinėse bylose, kurias galima išspręsti neteismine tvarka, kai ieškinio vertė akivaizdžiai neviršija pusės Nacionaliniame draudimo įstatyme nustatytos bazinės sumos (2012 m. bazinė suma buvo 44 000 SEK, t. y. pusė šios sumos 2012 m. buvo 22 000 SEK), paprastai **kompensuojamos** tik šios **bylinėjimosi išlaidos**:

1. teisinės pagalbos, kuri apribojama viena valanda vienkartinų konsultacijų vienai bylai, išlaidos. Užmokestis atitinka Teisinės pagalbos įstatyme (1996:1619) nustatytą sumą, mokėtiną už vieną teisinių konsultacijų valandą;
2. pareiškimo pateikimo mokestis;
3. kelionės ir pragyvenimo išlaidos, susijusios su šalies arba jos teisinio atstovo dalyvavimu teismo posėdyje arba, jeigu šalis neprivalo teismo posėdyje dalyvauti asmeniškai, jos teisinio atstovo kelionės ir pragyvenimo išlaidos;
4. liudytojų išlaidos;
5. vertimo raštu išlaidos.

Šios išlaidos atlyginamos tik tuo atveju, jeigu jos buvo būtinos, kad būtų užtikrinti atitinkamos šalies interesai.

Kitoms civilinėms byloms (t. y. kai ieškinio vertė viršija pusę **Nacionaliniame draudimo įstatyme** nurodytos bazinės sumos) tokie apribojimai ar nustatyto dydžio išlaidos netaikomos.

Civilinio proceso etapai, kai reikia sumokėti nustatyto dydžio išlaidas

Žyminis mokestis teismui turi būti sumokamas pareiškiant ieškinį. Vis dėlto **Teisinės pagalbos įstatyme** nurodyta, kad teisinę pagalbą gavusi bylos šalis turi teisiniam atstovui sumokėti teisinės pagalbos mokestį, kai tik patiriamos išlaidos. Šis mokestis paprastai apskaičiuojamas pagal tos bylos šalies pajamas.

Nustatyto dydžio išlaidos baudžiamajame procese

Baudžiamojo proceso šalių nustatyto dydžio išlaidos

Jeigu kaltinamajam **valstybės gynėją** paskyrė teismas, taikomas valandinis įkainis, nurodytas skyriuje „Advokatai“. Pagreitintiems procesams taikomi specialūs įkainiai. Jeigu kaltinamasis nuteisiamas, jis turi valstybei atlyginti valstybės lėšas, teismo sprendimu skirtas jo gynėjo atlygiui. Kaltinamasis neprivalo valstybės gynėjui sumokėti daugiau negu būtų buvę sumokėta, jeigu būtų suteikta teisinė pagalba.

Tam tikrais atvejais nukentėjusiojo (t. y. tariamai nuo nusikaltimo nukentėjusio asmens) advokatas gali būti skiriamas pagal Įstatymą dėl nukentėjusiesiems skiriamų advokatų. Nukentėjusysis neprivalo atlyginti jokių šio advokato paslaugų išlaidų. Jeigu kaltinamasis nuteisiamas, jis turi valstybei atlyginti valstybės lėšas, teismo sprendimu skirtas nukentėjusiojo advokato atlygiui. Kaltinamasis neprivalo sumokėti daugiau negu būtų turėjęs sumokėti, jeigu būtų suteikta teisinė pagalba.

Baudžiamojo proceso etapai, kai reikia sumokėti nustatyto dydžio išlaidas

Jeigu teismas nusprendžia, kad kaltinamasis turi valstybei atlyginti valstybės lėšas, teismo sprendimu skirtas jo gynėjo ar nukentėjusiojo advokato atlygiui, ši suma sumokama po to, kai paskelbiamas nuosprendis.

Nustatyto dydžio išlaidos konstitucinėse bylose

Konstitucinių bylų šalių nustatyto dydžio išlaidos

Švedijoje **specialių konstitucinių bylų** nėra. Vis dėlto bylos šalis gali pateikti ieškinį valstybei, kad būtų atlyginta šios bylos šalies žmogaus teisių pažeidimu padaryta žala. Tokiais atvejais taikomas minėtasis teisininkų užmokesčių ir nustatyto dydžio išlaidų reglamentavimas.

Konstitucinės bylos etapai, kai reikia sumokėti nustatyto dydžio išlaidas

Žr. pirmiau pateiktą informaciją.

Advokatų ir teisinių atstovų teiktina išankstinė informacija

Šalių teisės ir prievolės

Dėl informacijos, kurią **Švedijos advokatūros** narys turi pateikti apie šalių teises, prievoles ir perspektyvas laimėti bylą, **Švedijos teismų proceso kodekse** tik nurodoma, kad šis narys, versdamasis savo praktika, sąžiningai ir rūpestingai atlieka pavedimus ir visada laikosi profesinės advokatų etikos.

Be to, remiantis Švedijos advokatūros narių **elgesio kodeksu**, advokatūros narys nuo pat jo paskyrimo turėtų informuoti klientą apie atlygio nustatymo ir sąskaitų išrašymo taisykles. Remiantis šiuo kodeksu, atlygis gali būti imamas išrašant sąskaitą už dalį atlikto darbo, už visą darbą mokant dalimis arba išrašant sąskaitą, kai atliekami visi pavesti darbai. Kitiems teisiniams atstovams, kurie nėra Švedijos advokatūros nariai, tokių įpareigojimų įstatymuose nenumatyta.

Išlaidas reglamentuojančios nuostatos

Kur rasti informacijos apie išlaidas reglamentuojančias nuostatas Švedijoje?

Informacija apie teisinę pagalbą pateikiama (taip pat ir anglų kalba) [Nacionalinės teisinės pagalbos administracijos](#) interneto svetainėje. Informacija apie teismo mokestius (taip pat ir anglų kalba) pateikiama [Švedijos teismų](#) interneto svetainėje. Be to, informacija (beveik visomis oficialiomis ES kalbomis) pateikiama [Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose](#) interneto svetainėje.

Kokiomis kalbomis pateikiama informacija apie išlaidas reglamentuojančias nuostatas Švedijoje?

Kiekvienoje interneto svetainėje nurodoma, kokiomis kalbomis pateikiama informacija.

Kur rasti informacijos apie tarpininkavimą?

Informacija apie tarpininkavimą pateikiama [Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose](#) interneto svetainėje.

Kur rasti papildomos informacijos apie išlaidas?

Interneto svetainė, kurioje pateikiama informacijos apie išlaidas

Informacijos apie išlaidas pateikiama [Švedijos teismų](#) interneto svetainėje. Tai – oficiali vyriausybinių interneto svetainė anglų ir švedų kalbomis, kurioje aprašomi Švedijos teismai ir teismo procesas.

Kur rasti informacijos apie vidutinę įvairių procedūrų trukmę?

Švedijos teismai siekia bylas išspręsti vidutiniškai per ne ilgiau kaip 7 mėn. apylinkės teisme ir per 5 mėn. apeliaciniame teisme. 2011 m. dauguma bylų vidutiniškai truko 7,9 mėn. apylinkės teismuose ir 5 mėn. apeliaciniuose teismuose. Ši informacija (tik švedų kalba) pateikiama [Švedijos teismų](#) interneto svetainėje, kur skelbiamos metinės Švedijos teismų ataskaitos.

Kur rasti informacijos apie vidutines bendras konkretaus proceso išlaidas?

Tokios oficialios informacijos nėra.

Pridėtinės vertės mokestis

Kokie PVM tarifai taikomi?

Žyminiam mokesčiui Švedijos teismuose PVM netaikomas. Privačioms teisinėms paslaugoms taikomas 25 proc. PVM.

Teisinė pagalba

Taikytinos pajamų ribos civilinėje teisenoje

Kad ieškovui būtų suteikta teisinė pagalba, jo pajamos turi neviršyti ribos, kuri dabar yra 260 000 SEK (apie 25 000 EUR). Apskaičiuojant ieškovo pajamas atsižvelgiama į jo bendrą finansinę padėtį, pavyzdžiui, išlaidas vaikams ir turtui išlaikyti, skolas. Tarptautinėse bylose teisinė pagalba gali būti suteikta net ir tada, kai ieškovo pajamos viršija 260 000 SEK, jeigu jis negali sumokėti išlaidų. Leidimas būtų grindžiamas gyvenimo išlaidų Švedijoje ir ES valstybėje narėje, kurioje gyvena ieškovas, skirtumu.

Taikytinos kaltinamųjų pajamų ribos baudžiamojoje teisenoje

Jeigu įvykdomos tam tikros sąlygos, kiekvienas kaltinamasis turi teisę, kad jam atstovautų valstybės paskirtas gynėjas, nesvarbu, kokios kaltinamojo pajamos. Jeigu kaltinamasis nuteisiamas, jis turi valstybei atlyginti valstybės lėšas, teismo sprendimu skirtas jo gynėjo atlygiui. Vis dėlto kaltinamasis neprivalo už gynėjo paslaugas mokėti daugiau nei tuo atveju, jeigu būtų suteikta teisinė pagalba.

Taikytinos nukentėjusiųjų pajamų ribos baudžiamojoje teisenoje

Remiantis įstatymu dėl nukentėjusiesiems skiriamų advokatų, jeigu įvykdomos tam tikros sąlygos, kiekvienas nukentėjusysis, nesvarbu, kokios jo pajamos, turi teisę į advokatą.

Kitos teisinės pagalbos teikimo nukentėjusiesiems sąlygos

Tam tikrais atvejais teismas gali paskirti nukentėjusiojo **advokatą** (šved. *advokat*), kad jis teiktų pagalbą nukentėjusiajam. Nukentėjusysis gali gauti advokato pagalbą, jeigu nukentėjo nuo nusikaltimo (turi nukentėjusios bylos šalies statusą), pavyzdžiui, lytinio nusikaltimo, pasikėsinimo nužudyti, neteisėto laisvės atėmimo, plėšimo ar bet kurio kito nusikaltimo, už kurį kaltininkas gali būti baudžiamas laisvės atėmimo bausme. Nukentėjusiojo advokatą skiria teismas, bet tai galima padaryti tik inicijavus parengtinį tyrimą. Už nukentėjusiojo advokato paslaugas sumoka valstybė, jos nukentėjusiajam nieko nekainuoja.

Kitos teisinės pagalbos teikimo kaltinamiesiems sąlygos

Suimto įtariamojo arba sulaikytojo prašymu jam atstovauti skiriamas valstybinis gynėjas. Valstybinis gynėjas pateikus prašymą taip pat skiriamas nusikaltimu įtariamam asmeniui, išskyrus atvejus, kai už tą baudžiamąją veiką įstatyme numatyta švelnesnė negu šešių mėnesių laisvės atėmimo bausmė.

Valstybinis gynėjas taip pat skiriamas šiais atvejais:

1. kai įtariamajam reikia valstybinio gynėjo su nusikaltimo tyrimu susijusiais klausimais;
2. kai valstybinio gynėjo reikia, nes kyla abejonių dėl taikytinos sankcijos ir yra priežasčių taikyti kitą sankciją negu bauda ar bausmė jos vykdymą atidedant arba šias abi sankcijas kartu;

3. kai yra konkrečių priežasčių, susijusių su asmenine įtariamojo padėtimi arba bylos medžiaga.

Jeigu įtariamajam atstovauja jo pasirinktas gynėjas, pagalbinis valstybinis gynėjas neskiriamas.

Nemokamas bylinėjimasis civiliniame procese

Jeigu teikiama teisinė pagalba, ieškovas neprivalo teismui mokėti žyminio mokesčio. Atsakovas teismui neprivalo mokėti jokių mokesčių. Vis dėlto bylos šalims gali būti priteista sumokėti kitos šalies proceso išlaidas, įskaitant žyminį mokesť. Skundams, kurie teikiami **apeliaciniais teismams** ar **Aukščiausiam teismui**, žyminis mokesť netaikomas.

Kada bylą pralaimėjusi šalis turi padengti bylą laimėjusios šalies išlaidas?

Paprastai bylą pralaimėjusi šalis turi atlyginti laimėjusios šalies bylinėjimosi išlaidas. Atlyginamos visos pasiruošimo teismui išlaidos, atstovavimo teisme išlaidos, išlaidos, susijusios su įrodymų pateikimu (įskaitant liudytojus ir ekspertus), jeigu šios išlaidos buvo būtinos šalies interesams apsaugoti. Laimėjusiai šaliai taip pat sumokama už šalies sugaištą laiką ir pastangas. Derybos, kuriomis siekiama išspręsti ginčą taikiai ir kurios tiesiogiai susijusios su šalies ieškiniu, yra laikomos pasiruošimo teismui priemone.

Ekspertų atlygis

Žr. pirmiau pateiktą atsakymą dėl išlaidų kompensavimo.

Vertėjų raštu ir žodžiu atlygis

Jeigu bylos šalis, liudytojas ar kitas asmuo, kurį teismas planuoja apklausti, nesupranta ir nekalba švediškai, teismui padėti sandomas vertėjas. Jeigu būtina, teismui pateiktų arba teismo teikiamų dokumentų vertimu gali pasirūpinti teismas. Vertimo raštu ir žodžiu išlaidas apmoka teismas ir bylos šalys neprivalo jų padengti.

Susiję priedai

[Civilinio proceso išlaidų tyrimo Švedijos ataskaita.](#)

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 19/03/2013